

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Casus. rex [et] regina no[n] genera[n]t s[i]c[ut] accepta[n]t pue[rum]
alienu[m] in p[re]le[m] [et] postea genera[n]t in octauo anno filiu[m]
q[ui]s illo[rum] erit heres

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Folio lxxxj

erarent ordine. Si autē copula carnalis nō p̄cessit. tūc absq; velle viri ipsa p̄t intrare ordinē. qz tutius z securius est deo seruire in castitate q̄ mūda ne viuere. Et ideo secū dū hic sustinet z nō p̄mū. Itē si vir est vetus z anxiq; z mulier iuuenis. tūc ipse licite p̄t intrare religionē. Et hoc est verum si de ea nō p̄sumit incōtinentia. et si tūc mulier voluerit p̄t licentiari ad religionē. saltē muliere legitima p̄sentiente

Secundo est notādum per modū dubitatōis vtrū dñs apostolicus habeat dispensare de matrimonio p̄tracto. vt si vir sine p̄sensu mulieris intraret religionē. vtrum tunc vir posset dispensare cū dño apostolico sic q̄ in religione p̄maneret sine p̄sensu vxoris legitime. ¶ Rūdetur q̄ nō. qz papa nō dispensat in illo casu cū tali et in q̄ plurib; casib;. Unde domin⁹ apostolicus p̄mo non habet dispensare p̄tra articulos fidei ch̄ristiane z cōtra generale statutū ecclesie romane. sed ipse apostolicus contra statutum qd̄ nō est omnino generale. sicut de continentia sacerdotū vel aliorū huiusmodi bene potest dispensare. Et tñ aliqui dicūt q̄ dñs apostolicus potest dispensare p̄tra generale statutum ecclesie. Secūdo dñs apostolicus nō habet dispensare cum his que sunt p̄tra statuta monachoz nisi ex magna causa. sicut augustinenses. minores. predicatores zc. qui nō debēt habere aliqua bona p̄pria. qz illi dicūtur mendici. et ergo papa non dispensat cum istis. et si hoc faceret p̄tra statutum iuris faceret. Tercio apostolic⁹ non habet disp̄sare in his que in sua natura sunt mala. vt sunt illa q̄ sunt p̄hibita in statutis romane ecclesie. sicut est simonia z h̄mōi. Quarto apostolicus non dispensat cum bigamis. sed qui ordinant bigamuz ad sacros ordines cū istis dñs apostolicus potest dispensare. Ultimo domin⁹ apostolicus nō p̄t disp̄sare p̄tra dicta euangelij sancti. sed bene potest dispensare p̄tra ius naturale.

Tercio notan. de casib;. Primus est iste ponat̄ in casu q̄ aliq; p̄nocens in domo alicuius ciuis. z filia hospitis circa eum repiatur. qui nō dū eam cognouit. et cogit p̄ violentiā eam obseruare. z ipse facit p̄missum q̄ eam velit obseruare. z sequēti die recederet ab ea. tūc querit̄ vtruz ipse sit coactus eam obseruare vel non. Ibi respondetur q̄ si talis est coactus ad eam p̄ violentiam et nō cognouit eam carnaliter post p̄missum. tūc nō tenetur redire ad eam siue eam obseruare. Sed illam puellā bene p̄t matrimonialiter ducere pater vel frater eius. vel ipse p̄t licite recedere cū dispensatione ep̄i. Si autē ipsam cognouit carnaliter post p̄missum. tūc nullo mō posset separari ab ea. z sic tenet eam obseruare. Itē q̄ magis est. si ipse solus cognouisset filiā ciuis p̄ violentiā anteq̄ pater venisset. z tūc postea per violentiam cogeret eam ducere. non stare tunc matrimonium.

¶ Secūdus casus. ponat̄ in casu q̄ pater et mater mutuo haberēt filios z postmodū eueniat q̄ vn⁹ illoz haberet eam separōis. sic q̄ sentētia diuortij diuulgat̄ p̄tra ābas p̄sonas. z si tūc postea secrete se carnaliter cognoscerent z generarent filios z filias. tūc dubitatur an tūc filij essent participes paterne hereditatis. vel vtrū essent pueri legitimi. Rūdet̄ q̄ nō. qz p̄mi pueri fuerūt legitimi anteq̄ sentētia diuortij erat diuulgata. Si autē vltra sentētia diuortij remāssent z generassent illi essent illegitimi. z sic tūc p̄sequēti nō debēt eē p̄ticipes paterne hereditatis. ¶ Tercius casus.

Sūmula Raymūdi

ponat in casu q̄ aliq̄s sit diues. sicut d̄r factū fuisse de q̄dam rege france q̄
cū sua vxore generare pueros nō poterat tandem puer pulcre dispōis a
mercatorib; fuit ad duct⁹. indumētis aureis ⁊ regalib; indut⁹. q̄ erat s̄
bi rep̄itat⁹. ⁊ postmodū fecit vxore suā iacere in puerperio dicēs eā pepe
rissē eū dē puerū. ⁊ si tūc iste rex p̄ diuinā grām post octauū annū siue aliūz
nouū filiū ⁊ legitīmū obtineret tūc q̄rit vtz p̄m⁹ cū scdo d̄z eē p̄iceps
paterne hereditatis. **Et** ponat q̄ iste p̄mus puer credat se eē filiū legitī
mū. s̄lt̄ volens habere p̄e hereditatis. ⁊ nō separari ab hereditate. tūc q̄rit
qd̄ sit faciendū. **Ad** hūc casum dupl̄r r̄ndet. nā qd̄a sic dicit q̄ talis pu
er p̄m⁹ nō p̄t esse p̄iceps paterne hereditatis. et si parēs h̄ admitteret
peccaret mortāl̄. ⁊ faceret rapinā de p̄rijs bonis. ⁊ hereditates p̄rias si
lijs suis legitīmis auferret. **Pon**at q̄ aliq̄ mulier duceret virū quē crede
ret esse liberū q̄ tūc p̄us vxore legitīmā haberet. tūc querit vtz cū p̄ma de
beat p̄trahere vel cū secūda. **Ibi** r̄ndet p̄ distīctōem. vel q̄ ista mulier sci
uit virū istū habuisse aliā. vel nō. si sciuit. tūc matrimonū nō stabit nec eū
obseruare d̄z. **Si** nō sciuit hoc est dupl̄r. vel ignorat simpl̄r. vel p̄ illud tē
pus interim q̄ eū habuit. **Si** scdo tūc p̄ma mortua d̄z ea obseruari. **Si**
aut̄ p̄mo mō. sc̄z q̄ ignorauit simpl̄r q̄n accepit eaz et postea sciuit ⁊ insup
illi p̄mansit. tūc nō p̄t eam ducere post mortē p̄me mulieris. **¶ Quart⁹**
casus est. ponat in casu q̄ aliq̄s vir cū muliere aliq̄ diuitiis inuicez p̄man
sissent. et postea vir vellet separari ab ea. ⁊ p̄ponat corā iudice eam esse an
cillā. et petit separari ab ea. tūc dubitat̄ vtrū illa sit separanda ab eo. **Ibi** re
spondet. q̄ si talis cognouit eā carnāl̄ postq̄ ip̄e iudex audiuit eē ancillā
lam. tūc nō tenet separari ab eo. **Si** aut̄ nō cognouisset eam carnāl̄. ⁊ ip̄
se p̄bat eā esse ancillā corā iudice. tūc ip̄e vir tenet restituere pecuniā quā
cepit p̄ dote. ⁊ sic tūc separant̄ in noie d̄ni. **¶ Quintus** casus ponat q̄ aliq̄s
diaconus h̄z vxore legitīmā et eps velit separe eū ab ea p̄ excoīcatōnem
et ille nihil aduertat suā excoīcatōez. tūc q̄rit vtrū eps debeat eū p̄ellere
ad hoc q̄ eaz dimittat. **R̄ndet** q̄ si talis voluerit transire ad ordines sa
cros. tūc ip̄e licite p̄t eam dimittere. et tūc post eius laudabilē p̄uēratōez
p̄t p̄moueri ad sacros ordines in iūta illi penitētia desup. **¶ Sextus** ca
sus. ponat q̄ aliq̄s faciat sibi desponsari vnā puellā vel viduā p̄pter pecu
niā vel diuitias. ita q̄ iste sic vellet eā fraudulēter accipere. ⁊ h̄z terrā in cal
ceis siue in ocreis. ⁊ dicat interim q̄ ego trāseā sup̄ istā terrā ego ducā te
in vxore. denotādo terrā quā h̄z in calceis ⁊ ambob; p̄sentitib; deponat
terrā de calceis dicēs se nō ābulare sup̄ istā terrā quā denotauit. **Tūc** q̄
rit vtrū talis sit separandus siue nō. **Et** videt q̄ sic. q̄ ibi m̄rimoniū fue
rat p̄tractū p̄ditōaliter. ex eo q̄ ip̄e p̄misit eam ducere interim q̄ transi
ret sup̄ istā terrā quā in calceis vel in ocreis haberet. ⁊ q̄ videt q̄ ibi esset
solutio ⁊ separatio. **In** oppositū est forma m̄rimoniū. vbi d̄r. qd̄ deus p̄iurixit
hō nō sepat nisi mors. **Ibi** r̄ndet q̄ talis nō sit separandus ab ea. q̄ ibi il
la p̄ditio nō impedit m̄rimoniū. q̄ ecclia nō iudicat de occultis. sed solū
de manifestis. ideo illa fallacia eā nō fallit. **¶ Ultim⁹** casus. ponat q̄ aliq̄s
ducat vnā q̄ h̄z strictā vuluā vt eā nō p̄t cognoscere carnāl̄. ⁊ tūc ista un
um sed nō dum copula carnalis fuisset cōsequuta ille vero existens in bals